

Door Jan de Waard

Geef het beestje maar een naam

Inleiding

Op zondag 14 mei wordt de laatste competitiewedstrijd in de eredivisie gespeeld. Dan wordt Feyenoord of Ajax kampioen van Nederland.

Je hebt net twintig woorden gelezen. Maar liefst zes daarvan zijn namen. Geen namen van mensen of huisdieren, maar namen van twee organisaties (voetbalclubs), de naam van een dag, de naam van een maand, de naam van een voetbalcompetitie en de naam van een land.

Niveau

Deze lesbrief is geschikt voor alle klassen van het vmbo.

Uitleg

Hoe schrijf je namen? Met of zonder hoofdletter? Of hangt dat ervan af?

Waar komen namen vandaan?

Hebben namen ook een betekenis?

In deze lesbrief ga je deze vragen allemaal beantwoorden.

Opdracht 1

Stel, jij krijgt een hond. Dan kun je natuurlijk niet beweren dat het een paard is. Een hond is een hond. Punt. Maar je kunt hem wel Paard noemen. Dan is Paard zijn naam. En dan schrijf je Paard met een hoofdletter, want namen van mensen en (huis)dieren schrijf je met een hoofdletter. Dat geldt niet voor alle namen. In de inleiding zag je al dat mei de naam van een maand is. En mei schrijf je met een kleine letter.

Wanneer schrijf je een naam met een (of meer) hoofdletter(s) en wanneer met een kleine letter? Vul het schema verder in.

Kom je er niet uit?

Kijk dan op: <http://educatie-en-school.infonu.nl/taal/9755-hoofdletters-en-kleine-letters.html>.

De naam van een	Hoofdletter	Kleine letter
persoon: nina, wesley	x	
seizoen: winter, zomer		
land, stad of dorp: chili, breda, urk		
windrichting: noord, west		
volk: arabieren, eskimo's		
bedrijf: jumbo, klm		
maand: april, september		
opleiding (afgekort): vmbo, mbo		
sportclub: heracles, pinoké		
zee of gebergte: noordzee, rijn, vogezen		
feestdag: kerstmis, nieuwjaar		
feestdag met een woord erachter: kerstboom, paasei		
merk: volvo, nike		

Opdracht 2

Lees het volgende stukje. Er staan namen in. Maar omdat ze allemaal met een kleine letter geschreven zijn, zie je dat niet direct. Zoek alle namen (14) en schrijf ze op zoals het moet.

In amerika drinken ze heel veel cola. Meestal coca-cola of pepsi. Als je bijvoorbeeld in new york een mcdonald's binnenstapt, zie je jack en nancy, of hoe ze allemaal ook mogen heten, achter enorme bekers cola zitten. Als nederlander kijk je daar raar van op. Afgelopen maandag nog, op schiphol, heb je met moeite een half liter gedronken. Maar nu je met een boeing 747 van de klm de atlantische oceaan bent overgestoken en iets te drinken bestelt bij je hamburger, krijg je er – als je niet oppast – een liter frisdrank bij. En over hamburgers gesproken, komen die echt uit hamburg?

Opdracht 3

Schrijf een stukje tekst waarin je namen verstoppt door ze allemaal met een kleine letter te schrijven. Je stukje moet minimaal 70 woorden lang zijn.

Ruil jouw stukje daarna met het stukje tekst van een klasgenoot. Zoek, net als in opdracht 2, in de tekst van je klasgenoot de namen. Vind je ze allemaal?

De Romeinse keizer Augustus (63 v.Chr. - 14 na Chr.).

Soms hebben namen een betekenis die uit het verleden komt. De namen van de maanden bijvoorbeeld, zijn bedacht door de Romeinen. Je moet dan wel weten dat maart bij de Romeinen de eerste maand van het jaar was.

Maand	Naam/Afkomst
1	maart is genoemd naar de god Mars
2	april komt van apricus, wat betekent 'door de zon beschenen'
3	mei is genoemd naar de godin Maia
4	juni is genoemd naar de godin Juno
5	juli is genoemd naar keizer Julius Caesar
6	augustus is genoemd naar keizer Augustus
7	september komt van septem, wat zeven betekent
8	oktober komt van octo (acht)
9	november komt van novem (negen)
10	december komt van decem (tien)
11	januari is genoemd naar de god Janus
12	februari komt van februare, dat reinigen betekent; in deze laatste maand van het jaar hielden de Romeinen een groot reinigingsfeest: vandaar

Soms is een naam een afkorting. KLM is bijvoorbeeld de afkorting van Koninklijke Luchtvaart Maatschappij.

Soms heeft een naam te maken met een land of een plaats. Voetbalclub *sc Heerenveen* heet zo omdat ze uit Heerenveen komen. (sc is de afkorting van *sportclub*.)

Opdracht 4

Vul in het schema in waar de namen vandaan komen, waarvan ze een afkorting zijn of wat ze betekenen. Met slimme zoekwoorden vind je de antwoorden op internet.

Naam/Afkorting	Betekenis
Feyenoord	
De Kuip	
PSV	
Ajax	
BMW	
vmbo	
zaterdag	
Mercedes (meisjesnaam)	
SP	
Nederland	

Opdracht 5

- 1 Waar komt de naam van het automerk Mercedes vandaan?
- 2 Waarom worden Nederlandse nationale sportteams vaak Oranje genoemd? (En nee, dat is niet omdat ze vaak in het oranje gekleed zijn.)
- 3 Vroeger heette Feyenoord Feijenoord. Waarom is de ij vervangen door de y?

Opdracht 6

Ook heel veel voornamen hebben een betekenis. Wil je weten wat je eigen naam betekent? Of die van je klasgenoten? Kijk op: <http://www.betekenisnamen.nl>.

